

PROSTY JĘZYK NA UW

Zespół redakcyjny: Mateusz Gromulski, Anna Maria Kolczyńska, Zuzanna Pasikowska
Pod opieką prof. dr. hab. Moniki Kresy

Spis treści

I. Poszukiwania prostego języka

1. Kto używa prostego języka
2. Certyfikaty prostojęzyczne
3. Nauka prostego języka

II. Wieści ze świata prostego języka

1. Wydarzenia
2. Aktualności
3. Ciekawostki
4. Publikacje

Gdzie nas znajdziesz

 <https://zpj.iip.uw.edu.pl/> [Prosty język na UW](#) prostyjezyk@uw.edu.pl

Poszukiwania prostego języka

Kto używa prostego języka

Instytucje publiczne i urzędy

Prosty język jest szczególnie potrzebny we wszystkich miejscach, które działają na rzecz ludzi. Instytucje publiczne wykorzystują prosty język, aby móc przekazywać obywatelom informacje w przystępnej formie.

Jako pierwsze ideę prostego języka wprowadziło ówczesne Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (a obecne Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej). Później ruchem tym zainteresowały się inne ministerstwa, m.in. Ministerstwo Klimatu i Środowiska, Ministerstwo Finansów czy Ministerstwo Sprawiedliwości.

Prosty język ma też zastosowanie na szczeblu terytorialnym. [Deklarację prostego języka](#) podpisało wiele urzędów miejskich i gminnych.

Banki

Sektor bankowy bardzo szybko zainteresował się ideą prostego języka. Swoją komunikację upraszczają m.in. PKO, ING Bank Śląski, mBank i Bank Millenium. Co więcej, Związek Banków Polskich wypracował [Deklarację banków w sprawie standardu prostego języka](#).

Zakłady ubezpieczeniowe

Zakład Ubezpieczeń Społecznych i Powszechny Zakład Ubezpieczeń są sygnatariuszami *Deklaracji prostego języka*. Mniejsze, prywatne firmy ubezpieczeniowe również decydują się na wprowadzanie prosty język – są to np. UNIQA oraz Unum.

Upraszczenie tekstów dotyczących ubezpieczeń to bardzo przydatna inicjatywa. Warunki umów ubezpieczeniowych są bardzo często napisane w zawiły sposób, a od tych dokumentów może zależeć nasze bezpieczeństwo i dalsze zdrowie. Dlatego tak ważne jest, żebyśmy jako klienci mogli dobrze zrozumieć ofertę ubezpieczeniową.

Pociągi

PKP Intercity to pierwszy przewoźnik kolejowy w Polsce, który zdecydował się na uproszczenie komunikacji z klientami. Od 2022 roku dba o to, aby dokumenty kierowane do pasażerów były prostojęzyczne. W tym procesie wsparła go Fundacja Języka Polskiego.

Uniwersytety

W 2023 roku Deklarację prostego języka podpisały 4 uniwersytety: Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Uniwersytet Szczeciński, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu i Uniwersytet Warszawski.

Uczelnie upraszczają nie tylko akty prawne i dokumentację, lecz także teksty skierowane bezpośrednio do studentów, np. komunikaty w systemie USOS i na stronach.

Tam, gdzie go nie zauważamy...

Firmy, które oferują usługi, często wykorzystują prosty język, żeby zbudować lepszą więź ze swoimi klientami. Dotyczy to zwłaszcza tych firm, które mają dużą konkurencję na rynku i muszą przyciągnąć klientów. Telekomunikacja, kurierzy, sieci siłowni, a nawet restauracje. W wielu firmach prosty język nie jest efektem zamierzonej strategii, tylko... intuicji. Bo właśnie taka powinna być komunikacja – intuicyjna.

Certyfikaty prostego języka

Certyfikat prostego języka to wyróżnienie, które potwierdza, że dany tekst, dokument, a nawet cała strategia komunikacyjna w organizacji spełnia kryteria zrozumiałości i przystępności dla szerokiego grona odbiorców. Otrzymanie takiego certyfikatu to jasny sygnał dla klientów, że są oni ważni dla danej firmy lub instytucji.

Fundacja Języka Polskiego

Fundacja przyznaje *Językowy znak jakości* w trzech kategoriach:

1. Teksty (analiza i ocena tekstu, ewentualne odesłanie do poprawy),
2. Ludzie (kurs zakończony egzaminem certyfikacyjnym),
3. Instytucja (do certyfikacji może przystąpić instytucja, która zdobyła certyfikat w dwóch poprzednich kategoriach).

Strona [Fundacji Języka Polskiego](#)

Pracownia Prostej Polszczyzny

Instytucje, firmy czy urzędy mogą zlecić Pracowni ekspertyzę swoich materiałów. Ocena dotyczy różnorodnych form komunikacji – od umów czy regulaminów po strony internetowe, broszury, a nawet aplikacje mobilne. Na podstawie przeprowadzonej diagnozy zespół ekspertów z UWr podejmuje decyzję, by przyznać certyfikat, zalecić modyfikację tekstu lub wystawić negatywną opinię.

Strona [Pracowni Prostej Polszczyzny](#).

Nauka prostego języka

Zastanawiają się Państwo, gdzie nabyć pogłębioną wiedzę i praktyczne umiejętności z zakresu prostego języka?

Szkolenia – intensywna dawka wiedzy

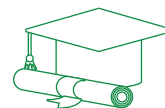

Jeśli szukają Państwo czegoś, co pozwala w krótkim czasie przyswoić dużo przydatnych informacji i nabyć praktyczne umiejętności, to szkolenia będą doskonałym wyborem.

Organizują je:

- Fundacja Języka Polskiego ([szkolenia i kursy stacjonarnie i online](#))
- Jasnopis ([szkolenia dla firm i uniwersalne](#))
- Pracownia Prostej Polszczyzny ([szkolenia i konsultacje](#)).

Studia podyplomowe – kompleksowa edukacja dla profesjonalistów

Dla tych z Państwa, którzy myślą o bardziej kompleksowej edukacji, doskonałym wyborem będą studia podyplomowe. Rekrutacja na nie właśnie trwa!

Uniwersytet Warszawski

Instytut Języka Polskiego UW oferuje studia podyplomowe „[Prosty język i efektywna komunikacja w społeczeństwie](#)”. Są to dwusemestralne studia w formie hybrydowej – łączące zajęcia stacjonarne ze zdalnymi spotkaniami.

W programie studiów jest:

- efektywna komunikacja (np. w urzędach i firmach),
- kultura języka i poprawność językowa,
- redakcja tekstów,
- uwzględnianie specjalnych potrzeb komunikacyjnych,
- dostępność cyfrowa.

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Na Wydziale Filologii Polskiej i Klasycznej UAM dostępne są roczne, hybrydowe studia podyplomowe „[Prosty język w instytucjach publicznych](#)”.

Program tych studiów został opracowany z uwzględnieniem wymogów Ustawy o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (w tym zasady ETR – tekstu łatwego do czytania) oraz normy ISO 24495-1:2023 dotyczącej prostego języka.

Specjalizacja na studiach magisterskich

Uniwersytet Warszawski

Na Wydziale Polonistyki UW, na studiach drugiego stopnia filologii polskiej, można wybrać specjalizację „[Prosty język i przyjazna komunikacja](#)”. Na jej zajęciach studentki i studenci uczą się upraszczać teksty o różnej tematyce (np. związanej z bankowością, prawem lub ubezpieczeniami) oraz tworzyć teksty zrozumiałe dla osób z niepełnosprawnościami.

W tym roku studenci specjalizacji odbyli wzbogacające praktyki w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej oraz w Ministerstwie Finansów w zakresie redakcji i tworzenia tekstów, a w przyszłym roku będą mieli okazję w ramach praktyk planować i prowadzić szkolenia z prostego języka.

Więści ze świata prostego języka

Wydarzenia

Rusza rekrutacja na studia podyplomowe

Kiedy: od 5 czerwca do 30 września

Gdzie: Uniwersytet Warszawski i Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Dla kogo: wszystkich osób, które mają wykształcenie wyższe

Jak się zapisać: [rekrutacja na UW](#) | [rekrutacja na UAM](#)

Na obu uczelniach studia trwają **dwa semestry**, a zjazdy odbywają się **w weekendy**. Zajęcia prowadzą **specjaliści**, którzy zapoznają słuchaczy z zasadami prostego języka.

Serdecznie zapraszamy wszystkie osoby, które chciałyby pogłębić swoją wiedzę na temat prostego języka oraz zdobyć nowe umiejętności przydatne na rynku pracy.

Aktualności

Certyfikaty PKO

PKO Bank Polski jako pierwszy zdobył komplet trzech wyróżnień Językowego Znak Jakości dla instytucji od Fundacji Języka Polskiego. Gratulujemy!

Osiągnięcia PKO:

- 80 certyfikowanych ambasaderek i ambassadorów prostego języka.
- autorska aplikacja PKO Prosto dla pracowników
- certyfikaty za teksty umów, fragment strony internetowej oraz przykład komunikacji zewnętrznej.

Prostojęzyczny asystent AI

W tym miesiącu Maciej Wnuk opracował asystenta AI, który służy do upraszczania tekstów! Asystent redaguje teksty w duchu Zasad Prostego Języka wypracowanych przez Pracownię Prostej Polszczyzny Uniwersytetu Wrocławskiego.

Asystent jest bezpłatny, ale żeby z niego skorzystać muszą mieć Państwo konto (nawet bezpłatne) w ChatGPT. Zachęcamy do testowania tego nowego narzędzia:

[link do asystenta](#)

Polski akt o dostępności wchodzi w życie!

28 czerwca weszły w życie zapisy *Polskiego aktu o dostępności*, czyli [ustawy](#), która realizuje założenia Europejskiego Aktu o Dostępności. Nowe przepisy będą obowiązywać m.in. banki, firmy telekomunikacyjne czy sklepy internetowe. Przedsiębiorcy i instytucje muszą dostosować swoje usługi i komunikaty w taki sposób, aby były dostępne dla każdego – niezależnie od wieku, wykształcenia czy stanu zdrowia.

Ważnym aspektem dostępności jest także zrozumiałość języka, ponieważ klienci mają prawo do informacji, która będzie dla nich jasna. Aby to osiągnąć, przedsiębiorcy mogą zastosować w swoich tekstach zasady prostego języka.

Niestety, z wprowadzania aktu mogą wyniknąć różne problemy. *Polski akt o dostępności* nie przyjmuje jako normy zasad prostego języka. Według artykułu 16 ustawy, informacje mają być przekazywane po polsku (lub w innym języku, za zgodą konsumenta) na poziomie biegłości językowej B2. O zagrożeniach i trudnościach, które wynikają z tego zapisu, [pisze więcej dr hab. Monika Kresa](#).

Mimo to pozostajemy optymistyczni i liczymy, że pierwszy dokument prawny regulujący kwestię dostępności językowej przyczyni się do wielu pozytywnych zmian.

Czy wiesz, że...

...co około 10 lat odbywa się Międzynarodowe Badanie Umiejętności Dorosłych PIAAC. W [ostatnim badaniu z 2023 roku](#) Polacy zajęli w kompetencjach czytania ze zrozumieniem trzecie miejsce od końca wśród państw biorących udział w badaniu... Aż 39% badanych Polaków miało poważne problemy z rozumieniem tekstu.

To pokazuje, jak istotny może być prosty język dla współczesnego odbiorcy, który żyje w świecie krótkich przekazów i zalewu informacyjnego.

Publikacje

W tym numerze newslettera chcielibyśmy przybliżyć Państwu dwie, klasyczne już publikacje związane z prostym językiem.

Jak pisać o Funduszach Europejskich?

To poradnik, który powstał w 2010 roku. Przygotowali go członkowie Pracowni Prostej Polszczyzny Uniwersytetu Wrocławskiego kierowani przez Jana Miodka. Podręcznik jest pierwszą w Polsce publikacją, w której zaproponowano wprowadzenie zasad prostego języka do komunikacji urzędowej.

Aby stworzyć podręcznik, autorzy przebadali dokumenty związane z funduszami europejskimi. W swoich badaniach wykorzystali m. in. indeks FOG. Analiza dowiodła, że teksty dotyczące Unii Europejskiej są napisane trudnym do zrozumienia językiem. W związku z tym autorzy przygotowali zbiór porad i zasad, które pokazują, jak pisać prościej. Ponadto, wzbogacili je o przykłady tekstów napisanych trudnym językiem oraz ich uproszczone alternatywy.

Jeśli ktoś z Państwa jeszcze nie miał okazji zapoznać się z tą publikacją, to serdecznie do tego zachęcamy: [tutaj można pobrać podręcznik](#)

Encyklopedia prostej polszczyzny PZU

Encyklopedia PZU powstała w 2021 roku. Jest wynikiem współpracy Fundacji Języka Polskiego i Biura Prostego Języka PZU. Publikacja w przystępny sposób przedstawia zasady prostego języka. Jej dużą zaletą jest też to, że pokazuje, jakimi polskimi odpowiednikami można zastąpić tzw. „korpomowę”. Z tego powodu będzie szczególnie przydatna dla osób, które pracują w dużych firmach. [Tu można pobrać encyklopedię](#).

Gdzie nas znajdziesz:

prostyjezyk@uw.edu.pl

<https://zpj.ijp.uw.edu.pl/>

[Prosty język na Uniwersytecie Warszawskim](#)